

Data-integriteit, digitale afhankelijkheid en Big Tech

Andere keuzes voor opslag en bewerking van onze data?

Net als veel bedrijven, particulieren en instellingen zijn we sterk afhankelijk van diensten van grote Amerikaanse Big Tech bedrijven zoals Microsoft en Google. Dat moet en kan anders vinden steeds meer universiteitsmedewerkers. Een uitdagende ambitie die o.a. het “Centrum voor Informatietechnologie” van de Rijksuniversiteit Groningen aangaat. Het is belangrijk dat wetenschappers zich kunnen uiten zonder het risico dat vanuit de Verenigde Staten wordt besloten dat hun Googleaccount wordt afgesloten of Microsoftlicenties worden teruggetrokken.

Het streven is om in 2030 te kunnen kiezen met wie we samenwerken op basis van gedeelde waarden. Er is al het nodige gedaan zoals kleine pilots om dingen uit te proberen. Betrokken partijen in opdracht van het bestuur van de universiteit is een stappenplan gemaakt.

Inmiddels is een fase bereikt met meer regie en sturing. De deelname is heel breed en gaat van technisch personeel, het vakgebied Bronrechten bezig met privacyvraagstukken tot mensen uit de geesteswetenschappen. Een gemeenschap waar ideeën worden uitgewisseld. En dat is niet alleen leuk maar ook keihard nodig. Binnen de IT-afdeling is al heel lang een Linux-werkplek en wat daar gebeurt is allemaal opensource. De mensen die daar werken voelen zich nu eindelijk gehoord. Die roepen al veel langer dat we te afhankelijk zijn van Big Tech, terwijl dat helemaal niet nodig is.

Bestaan er in Nederland of Europa al technieken die Google en Microsoft kunnen vervangen?

Er zijn nog geen alternatieven die net zo handig en goed geïntegreerd zijn als de systemen van Microsoft en Google maar verwacht wordt dat we daar wel op uit kunnen komen. In Duitsland en Frankrijk zijn al universiteiten die helemaal geen Microsoft en Google gebruiken al leveren ze daar wel enigszins in op functionaliteit. Als er genoeg urgentie is zal de ontwikkeling heel snel gaan. Het leeft op nationaal en Europees niveau. Onafhankelijk worden van Big Tech is zelfs een doelstelling op nationaal en Europees niveau.

Makkelijker samen met andere universiteiten?

Absoluut, en dat wordt dan ook gedaan met de universiteiten van Utrecht, Nijmegen en Wageningen. Er gebeurt veel binnen het samenwerkingsverband. Sommige universiteiten kijken nog even “de kat uit de boom” wegens de slechte financiële vooruitzichten. De wens is om gezamenlijk alternatieven te ontwikkelen waarvan we allemaal profijt hebben binnen Nederland of op Europees niveau.

Hoe ver is het proces gevorderd?

Nu moet worden gekeken wat het voornemen gaat betekenen voor de software, de organisatie en financiën. Moeilijke keuzes en concrete stappen zullen zeer kunnen doen. Veranderingen vinden mensen lastig en geven weerstand.

Bron: De Ingenieur nr. 2 2026